

Nr 14

Jordbruksutskottets betänkande i anledning av motion om regler för flytgödselhantering.**Motionen**

I motionen 1974:232 av fru Anér (fp) hemställs, såvitt nu är i fråga; (punkten A) att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t hemställa att statens naturvårdsverk måtte ges i uppdrag att utfärda skärpta bestämmelser för hantering av flytgödsel i enlighet med vad som anförts i motionen.

Utskottet

Miljöskyddslagstiftningen omfattar flera bestämmelser av betydelse för bl. a. animalieproduktionen. Så stadgas t. ex. i 7 § miljöskyddslagen (ML) förbud mot utsläpp i vattendrag, sjö eller annat vattenområde av bl. a. urin från djurstall. Miljöskyddskungörelsen (MK) föreskriver vidare provningsplikt för nyanläggning för djurhållning med utrymme för mer än 1 000 slaktsvin eller 10 000 fjäderfän. Tillsynsmyndigheter enligt miljöskyddslagstiftningen är statens naturvårdsverk och länsstyrelserna. De sistnämnda utövar den fortlöpande tillsynen inom länen, medan naturvårdsverket har den centrala tillsynen. Enligt tillsynsbestämmelserna i ML kan tillsynsmyndighet ålägga djurägare, oavsett djurslag eller storlek på anläggningen, att vidta försiktighetsmått eller ändringar i produktionen för att komma till rätta med ett uppkommet miljöproblem.

Främst för att underlätta provningen av tillåtlighetsfrågorna i samband med tillämpningen av ML gav naturvårdsverket år 1970 ut riktlinjer för miljöskyddande åtgärder vid animalieproduktionen (publikation 1970:3). Riktlinjerna var emellertid också avsedda att tjäna till ledning för miljöskyddsåtgärder vid mindre anläggningar både i vad gäller befintlig och planerad animalieproduktion. De anvisningar som lämnats är inte att betrakta som normer utan fastmera som riktlinjer för normala miljöskyddsåtgärder. Lokala förhållanden eller andra omständigheter kan ge anledning till avvikelser i det enskilda fallet. Härtill kommer de villkor som föreskrivs i de fall då tillåtlighetsprovning sker.

Riktlinjerna, som utarbetats efter samråd med bl. a. lantbruksstyrelsen, socialstyrelsen, lantbrukshögskolan, veterinärhögskolan, länsstyrelserna, LRF och representanter för aktiva producenter, har helt nyligen publicerats i en aktualiserad utgåva (Statens naturvårdsverk: Publikationer 1973:2).

I motionen 1974:232 riktas uppmärksamheten på bl. a. de miljöproblem inom animalieproduktionen, som hänger samman med flytgödsel-

hanteringen. Nuvarande förhållanden är enligt motionen inte tillfredsställande från luftvårdssynpunkt och med hänsyn till smittrisker i samband med gödselspridningen. Motionären begär därför att statens naturvårdsverk ges i uppdrag att utfärda skärpta bestämmelser för ifrågakvarande hantering. Motionsyrkandet åsyftar därvid de av naturvårdsverket utfärdade riktlinjerna, såvitt desamma avser val av plats för anläggning med flytgödselhantering och regler för hantering och utspridning av flytgödsel.

Utskottet vill understryka att motionen tar upp ett komplicerat miljöproblem i samband med animalieproduktionen, vilket kräver stor uppmärksamhet. Införandet av flytgödselhanteringen har i flera avseenden inneburit en värdefull rationaliseringsåtgärd inom jordbruket, som har medfört att arbetet med djurhållningen i väsentlig grad kunnat underlättas. Samtidigt kan konstateras att systemet otvivelaktigt kan medföra risk för skador på vår miljö.

Arbete pågår dock för att komma till rätta med hithörande problem. Den utveckling som äger rum följer i huvudsak två vägar. Dels försöker man förbättra tekniken i fråga om flytgödselhanteringen, dels arbetar man på helt nya system för avfallshanteringen. Till den förra hör förbättrade metoder för nedbrukning av flytgödsel i samband med utspridning samt försök med tillsatser för att minska luftstörningar från djurstallar och vid spridningstillfällena. Till den senare utvecklingslinjen hör försök med reningsanordningar för djurens avfall.

Med anledning av vad nu anförts och med hänvisning till den aktualisering av i ärendet berörda riktlinjer som helt nyligen verkställts anser utskottet att motionen 1974:232, såvitt nu är i fråga, inte påkallar någon särskild riksdagens åtgärd.

Utskottet hemställer

att riksdagen anser motionen 1974:232, yrkande A, besvarad med vad utskottet anför.

Stockholm den 18 april 1974

På jordbruksutskottets vägnar
EINAR LARSSON

Närvarande: herrar Larsson i Borrby (c), Hedström (s)*, Magnusson i Tanum (s), fru Theorin (s), herr Jonasson (c), fru Lundblad (s)*, herr Lindberg (s), fru Olsson i Helsingborg (c), herrar Wachtmeister i Johannishus (m), Takman (vpk), Strömberg i Vretstorp (s), fru Fredrikson (c), fru Ohlin (s), herrar Andersson i Ljung (m) och Enlund (fp).

*Ej närvarande vid betänkandets justering.